

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoP/15/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317206776
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8317206776.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci navrhovateľky A. C., Y.. XX.XX.XXXX, Š. XXX/XX, XXX XX C., proti odporcovi K. C., Y.. XX.XX.XXXX, Š. XXX/XX, XXX XX C., o určenie výživného pre manželku takto, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 5Pc/21/2017 - 54 zo dňa 12.4.2018 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.: „Manžel navrhovateľky K. C. je povinný prispievať na výživu navrhovateľky mesačne po 50 eur vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky s účinnosťou od 16.06.2017. Dĺžné výživné za obdobie od 16.06.2017 do 12.04.2018 v sume 495 eur je K. C. povinný zaplatiť navrhovateľke v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietla.“

V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, predmetom konania bol návrh navrhovateľky o určenie manželského výživného z dôvodu, že je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, ktorá jej nepostačuje na pokrytie životných potrieb. Navrhovateľka je evidovaná ako nezamestnaná a jej jediným príjmom je dávka v hmotnej núdzi 60 eur mesačne. Je vlastníčkou rodinného domu, v ktorom žije so svojim otcom, ktorý je odkázaný na jej pomoc. Manžel navrhovateľky žije v zlých podmienkach, poberá invalidný dôchodok vo výške 483,40 eur. Manželstvo, ktoré je už aj rozvedené, ale nie je ešte právoplatne, je dlhé roky problémové, o čom svedčia začaté trestné a priestupkové konania, ale aj konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Za daných okolností súd považoval návrh navrhovateľky, ktorá súhlasila s určením výživného pre manželku po 50 eur mesačne za opodstatnený. Súd mal za to, že pri určení sumy 50 eur mesačne je životná úroveň oboch manželov v zásade rovnaká, ak sa len prihliadne k tomu, v akých podmienkach žije odporca, akým spôsobom si sám musí zabezpečovať všetky životné potreby. Súd pritom zohľadnil aj tú skutočnosť, že manžel navrhovateľky prispieva aj do domácnosti tým, že 35 eur platí elektrinu mesačne nielen za to, čo spotrebuje sám, ale aj za spotrebu celého rodinného domu. Vyživovacia povinnosť bola určená od podania návrhu. Ku dňu rozhodnutia vznikol na dlžnom výživnom dlh vo výške 495 eur, ktoré súd zaviazal manžela navrhovateľky zaplatiť v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v prevyšujúcej časti súd návrh zamietol ako neopodstatnený.

2. Proti uvedenému rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca, ktorý v odvolaní opätovne poukázal na svoje nepriaznivé majetkové pomery a správanie sa navrhovateľky.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnuté rozhodnutie, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

4. Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom, ako aj odôvodnením napadnutého rozhodnutia, odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave. Na týchto správnych zisteniach sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie (ust. § 387 ods. 2 CSP) a na zdôraznenie správnosti dopĺňa.

5. Podľa § 71 Zákona o rodine, manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť.

6. Vyživovacia povinnosť vzniká uzavretím manželstva, je viazaná na právnu existenciu manželstva a zaniká spolu s jeho zánikom zo zákonných dôvodov. Úprava vyživovacej povinnosti medzi manželmi vychádza z tradičnej filozofie vzťahov medzi manželmi, ktorá je založená na tom, že muž a žena majú rovnaké práva a povinnosti. Uvedené vyplýva zo záväzku zmluvných strán Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach podniknúť vhodné kroky na to, aby zabezpečili rovnaké práva a povinnosti osôb v manželstve, resp. zo základných zásad zákona o rodine, t.j. že manžel a manželka sú si rovní v právach a povinnostiach, ako aj zo základnej právnej vety vymedzujúcej vzťahu medzi manželmi (manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach).

Zo zásady rovnakej životnej úrovne manželov vyplýva, že nemusí byť splnená podmienka odkázanosti, ako je to pri vyživovacej povinnosti detí k rodičom, resp. vyživovacej povinnosti medzi ostatnými príbuznými. Prostredníctvom tohto inštitútu sa teda okrem uspokojenia osobných potrieb sleduje aj naplnenie požadovaného zákonného charakteru inštitútu manželstva z majetkového hľadiska.

7. Z obsahu vykonaných dôkazov vyplýva, že obaja účastníci žijú skromným spôsobom života, avšak odporca dosahuje príjem vo výške cca 480 eur, naproti tomu navrhovateľka má príjem len okolo 60 eur, t.j. príjem odporcu je 8 x vyšší. Navrhovateľka žije v rodinnom dome, pričom jej príjem nepostačuje ani na úhradu základných nákladov na bývanie. Odporca žije v letnej kuchyni - prístavbe pri rodinnom dome navrhovateľky. Ako uviedol v konaní pred súdom prvej inštancie, jeho mesačné výdavky sú: elektrina 35 eur, poisťka 19 eur, káblovka 10 eur, sporenie 20 eur a úver 63 eur, plus ďalšie mesačné výdavky súvisiace so stravou, ošatením, hygienou a liekmi spolu vo výške 70 eur (č.l. 24). Odporca teda ako odplatu za bývanie „u navrhovateľky“ uhradza elektrinu.

8. Ak odporca poukazuje na to, že žije nedôstojne a v zlých pomeroch, odvolací súd uvádza, že je v možnostiach odporcu zlepšiť si svoje životné podmienky.

Na dôvažok, na pojednávaní dňa 12.4.2018 odporca súhlasil s výškou výživného 50 eur mesačne. Uviedol, že zo svojho dôchodku by mohol navrhovateľke prispievať po 50 eur. Preto má odvolací súd za to, že určenie manželského výživného vo výške 50 eur mesačne je dôvodné a je v možnostiach odporcu takto určené výživné uhradiť.

9. Pri rozhodovaní o manželskom výživnom sa uplatňuje zásada dobrých mravov, t.j. manželské výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi. Je to odôvodnené tým, že inštitút manželstva okrem svojej právnej stránky je založený na určitých morálnych a etických pravidlách, ktorých dodržiavanie sa sleduje aj v rámci majetkových vzťahov súvisiacich s manželstvom. Pomôckou môže byť morálne vymedzenie obsahu manželstva (§ 18), podľa ktorého manželia sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie. Automaticky však neplatí záver o tom, že pri porušení niektorej z uvedených povinností zaniká vyživovacia povinnosť.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že v priebehu manželstva bol odporca pozbavený spôsobilosti na právne úkony z dôvodu závislosti od alkoholu. Alkohol bol pre neho centrálnym záujmom so stratou kontroly v pití, čo viedlo ku konfliktom v partnerskom vzťahu. Bol odkázaný na pomoc inej osoby

pri obstarávaní si základných životných potrieb (č.l.37 spisu). Za jeho opatrovníčku bola ustanovená navrhovateľka.

Z rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 1T/158/2015 - 246 zo dňa 22.2.2016 vyplýva, že sám navrhovateľ priznal, že v minulosti dal navrhovateľke dvakrát facku. Manželstvo účastníkov konania je dlhodobo nefunkčné, navrhovateľka v minulosti bránila odporcovi vo vstupe do rodinného domu, v dôsledku čoho dochádzalo ku konfliktom, navrhovateľka je podľa znalca hodnotená ako osoba s duševnou poruchou.

Odporca sa z rodinného domu do prístavby odsťahoval po incidente, kvôli ktorému bol trestne stíhaný (napokon oslobodený spod obžaloby).

Z uvedeného nevyplýva, že by priznanie manželského výživného pre navrhovateľku bolo v rozpore s dobrými mravmi. Počas trvania manželstva bol odporca závislý od alkoholu, neschopný sám si zabezpečiť životné potreby, pričom počas tohto obdobia žil spolu s manželkou - navrhovateľkou, ktorá bola jeho opatrovníčkou, a teda možno povedať, že zo strany navrhovateľky boli naplnené požiadavky ustanovené v § 18 Zákona o rodine. Manželstvo účastníkov konania bolo nefunkčné a vzťahy vyhrotené, k čomu istotne prispel alkoholizmus na strane odporcu, ako aj duševná porucha navrhovateľky, ktorej vznik jej nemožno dávať za vinu.

10. Ako bolo uvedené vyššie, vyživovacia povinnosť medzi manželmi trvá len počas existencie manželstva. Vzhľadom na to, že manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 21Pc/16/2017-20 zo dňa 13.12.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 5CoP/8/2018 zo dňa 15.5.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.6.2018, odporca je v zmysle prvého výroku napadnutého rozsudku povinný platiť výživné na manželku len do právoplatnosti rozsudku o rozvedení manželstva, t.j. do 19.6.2018. Po tomto dátume povinnosť odporcu platiť manželské výživné zo zákona zanikla.

Dlžné výživné od rozhodnutia súdu prvej inštancie, t.j. 12.4.2018 do právoplatnosti rozsudku o rozvedení manželstva, t.j. 19.6.2018 je 111,42 eur (1,66 eura denne x 18 dní v apríli 2018 + 50 eur máj + 1,66 dní x 19 dní jún 2018).

11. Záverom odvolací súd poukazuje na to, že ak úver zo Slovenskej sporiteľne, a.s., na ktorého splácanie odporca poukázal na pojednávaní dňa 11.12.2017 (č.l. 18) brali obaja účastníci konania spoločne, je aj navrhovateľka povinná tento úver splácať.

V priebehu manželstva došlo medzi manželmi k vzniku bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré bude po rozvedení potrebné vysporiadať (inak dôjde k jeho vysporiadaniu zo zákona), vrátane (odporcom tvrdených) investícií odporcu do rodinného domu.

12. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP.

13. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).